

Prof. dr. sc. Predrag Stanković (1934. – 2000.)

U Rijeci je 23. listopada 2000. godine preminuo prof. dr. sc. Predrag Stanković, redoviti profesor i jedan od osnivača Pomorskog fakulteta u Rijeci, Visoke pomorske škole i Odjela za pomorstvo Sveučilišta u Rijeci, istaknuti znanstvenik i stručnjak u oblasti pomorskog prava te vrstan predavač na brojnim učilištima u zemlji i inozemstvu.

Prof. dr. sc. Predrag Stanković rođen je 12. rujna 1934. godine u Beogradu. Osnovnu školu završio je u Vodicama i Jablancu, a gimnaziju u Senju i Rijeci, u kojoj boravi od 1947. Nakon mature na Prvoj riječkoj gimnaziji 1952. godine, upisuje se na Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao 1957. Na istom Fakultetu pohađa postdiplomski studij iz pomorskog i općeprometnog prava da bi magistrirao 1971. godine obranivši rad "Imovinsko-pravni aspekti nasukanja i odsukanja broda". Doktorsku disertaciju "Spašavanje – posebni institut plovidbenog prava" obranio je 1975. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Novom Sadu.

Po završetku pravnog studija radio je u struci najprije kao tajnik jednog poduzeća za kontrolu robe u Rijeci, a potom kao sudački pripravnik Okružnog privrednog suda u Rijeci, da bi koncem 1960. godine bio izabran za asistenta na Višoj pomorskoj školi u Rijeci. Otada je, sve do naglog i preranog odlaska, dakle puna četiri desetljeća, djelovao na pomorskom visokoškolskom učilištu u Rijeci, prateći ga kroza sve transformacije koje je ono prošlo. U zvanje predavača promaknut je 1964., a nakon magisterija 1971. godine u zvanje profesora visoke škole. Četiri godine nakon stjecanja doktorata bio je izabran u zvanje izvanrednog profesora (1979), da bi 1985. godine bio izabran u zvanje znanstvenog savjetnika, a godinu dana poslije u zvanje redovitog profesora.

Predavao je mnogim naraštajima budućih pomoraca, pomorskih ekonomista i tehnologa prometa, mnoge pomorsko-pravne kolegije (Uvod u pomorsko pravo, Pomorski prijevozi, Pomorske havarije, Pomorsko osiguranje, Kopneno i zračno prometno pravo), na višim školama i pomorskim fakultetima u Rijeci, Kotoru (1987.-1989.) i Piranu (1978.-1982., 1992.-1993.). Bio je također nositelj prometno-pravnih kolegija na Ekonomskom fakultetu u Rijeci (Pomorsko, kopneno i zračno prometno pravo, 1977.-1982.) te na Pravnom fakultetu u Rijeci (Pravo osiguranja, 1992.-1995.). Na postdiplomskim studijima sudjelovao je kao predavač ili nositelj kolegija nekoliko puta, i to na Pravnom fakultetu u Splitu (Pomorsko-pravni institut spašavanja na moru) te na Interfakultetskom postdiplomskom studiju u Rijeci (Pravo integralnog i multimodalnog transporta).

Od 1983. do danas bila mu je u svojstvu "visiting professor" svake godine povjeravana serija predavanja o pravnom institutu spašavanja na moru (Salvage Law) na Svjetskom pomorskom sveučilištu (World Maritime University, WMU) u Malmöu, Švedska, koje organizira multidisciplinarnu postdiplomsku i specijalističku studiju iz pomorstva, djeluje pod izravnim patronatom Međunarodne pomorske organizacije (IMO) iz Londona. Povremeno je na toj Ustanovi predavao i druge programske cjeline iz područja međunarodnog

pomorskog prava (tj. založna prava na brodu, uvjeti osiguranja brodova, organizacija i uvjeti klupskog pokrića, zaustavljanje brodova, zajedničke havarije). Tijekom tih 14 godina bio je sedam puta renominiran članom upravnog odbora (Bord of Governors) te ustanove. Posljednje dvije nominacije u tome tijelu dijelovao je kao predstavnik Republike Hrvatske, time što je IMO za njegovu nominaciju tražio i dobio suglasnost Ministarstva pomorstva, prometa i veza naše zemlje.

Od 1994. do 1997. držao je pet puta cikluse predavanja na specijalističkim tečajevima Međunarodne pomorske akademije (International Maritime Academy, IMA) u Trstu, Italija, koja također djeluje pod patronatom IMO-a, London. Na toj je Akademiji predavao teme iz međunarodnoga pomorskog prava koje se odnose na prevenciju onečišćenja mora s brodova te na odgovornost vlasnika tankera za naknadu štete od onečišćenja mora uljem i kemikalijama koje se prevoze u razlivenom stanju.

Prof. dr. sc. Predrag Stanković voditelj je pet znanstveno-istraživačkih projekata, i autor je mnogih izvornih znanstvenih radova (od kojih je velik broj objavljen u časopisima s međunarodno priznatom recenzijom) kojima je snažno utjecao na razvitak pomorskoga prava. Napisao je nekoliko knjiga od kojih kao vrhunac njegova doprinosa pomorsko-pravnoj znanosti i struci treba istaknuti knjigu "Pomorske havarije", u kojoj je (u tri izdanja) obradio pomorsko-pravne aspekte tzv. plovidbenih nezgoda.

Tijekom zadnjih 30-ak godina djelovao je povremeno kao havarijski savjetnik Poduzeća "Luka" u Rijeci i u nekoliko brodarskih društava u njihovim slučajevima sudara, spašavanja na moru i zajedničke havarije. Od 1968. do danas član je ispitne komisije (ispitivač stručnih sadržaja) na ispitima za zvanje kapetana duge plovidbe i stjecanje nekih posebnih ovlaštenja (Sigurnost tankera, Pranje tankova sirovom naftom, Sustavi inertnog plina, Sigurnost tankera za prijevoz ukapljenih plinova i kemikalija u razlivenu stanju) pri lučkoj kapetaniji u Rijeci. Za odnosne tečajeve i ispite sudjelovao je u pripremi priručnika sukladno međunarodno propisanim programima («IMO – Model courses»).

Kao član Upravnog odbora, a od 1989. do 1994. godine i dopredsjednik Hrvatskog društva za pomorsko pravo, daje velik doprinos djelovanju HDPP-a i unaprjeđenju pomorsko-pravne struke. Godine 1990. imenovan je naslovnim članom ("titulary member") Međunarodnoga pomorskog odbora (CMI) u Antwerpenu. Uvršten je u popise arbitara međunarodnih pomorskih i vanjsko-trgovinskih arbitraža u Kairu, Kuala Lumpuru i Zagrebu. Od 1986. do 1995. bio je predsjednik Odbora "Plave vrpce Vjesnika" za godišnji odabir i dodjelu toga pomoračkog trofeja. Slovensko društvo za pomorsko pravo bira ga za počasnog člana 2000. godine, u znak zahvalnosti za dugogodišnji rad u pomorskom visokom školstvu Republike Slovenije.

Uz mnoge domaće, sudjelovao je na mnogim međunarodnim znanstvenim, stručnim i diplomatskim skupovima na kojima su se tretirali unifikacijski tekstovi ili teme iz oblasti pomorskog prava i stručne izobrazbe pomoraca, u organizaciji Međunarodnog pomorskog odbora (CMI), Međunarodne pomorske organizacije (IMO), Međunarodne udruge nastavnika pomorskih učilišta (IMLA), Međunarodne udruge pomorskih arbitara i još nekih međunarodnih organizacija ili tijela. Kao član državne delegacije bivše Jugoslavije sudjelovao je (radom u plenumu i povjerenstvima) na dvjema diplomatskim konferencijama – za

usvajanje Konvencije o standardima za izobrazbu, ovlaštenja i držanje straže pomoraca (STCW, London 1978) i za usvajanje nove Konvencije o spašavanju (London 1989). Osim što je aktivno pridonosio stvaranju pomorskoga prava sudjelovanjem na navedenim konferencijama o unifikaciji te materije, radi i na novim nacionalnim pomorsko-pravnim propisima kao član stručnog povjerenstva Ministarstva pomorstva, prometa i veza za izradu Pomorskoga zakonika.

Dva je puta bio dekanom Više pomorske škole odnosno Pomorskog fakulteta u Rijeci. Od 1984. do 1987. obnašao je dužnost rektora Sveučilišta u Rijeci. U tom je svojstvu 1986. godine bio domaćin, predsjedavao je Rektorskoj konferenciji Zajednice "Alpe-Adria".

Godine 1976. dobio je Nagradu grada Rijeke za objavljenu monografiju o spašavanju na moru. Godine 1989. odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem. Školske godine 1992./93., glasovanjem studenata triju odjela, proglašen je najboljim nastavnikom Pomorskog fakulteta u Rijeci. Bio je omiljen među studentima, nastavnicima i djelatnicima Visoke pomorske škole i Odjela za pomorstvo, koji odlazak dragog kolege Predraga Stankovića doživljavaju kao nenadoknadv gubitak.